

BYGGET AF VELFÆRD

Brøndby Strand

- den totalplanlagte by

Før 2. verdenskrig var Brøndby Strand et populært udflugtsmål for især arbejderbefolkningen inde fra København. Her kunne de få frisk luft og dyppe sig i havet.

I kølvandet på 2. verdenskrig var der stor boligmangel i København og i 1961 blev Køge Bugt Loven fremlagt. Planen var at bygge 10 nye totalplanlagte byer med plads til 150.000 indbyggere. En af disse nye byer skulle ligge i Brøndby Strand.

I maj 1964 præsenterede man derfor "Plan for et område ved Brøndby Strand". Planen skitserede et byggeri der kunne rumme 17.000 beboere. Det centrale i planen var den 2,5 kilometer lange og 50 meter brede forsænkede esplanade. Rundt om esplanaden skulle det omfattende boligbyggeri skyde frem, med gang- og cykelstier samt en S-togsstation og et indkøbscenter.

Skyggespil på betonen

Byggeriet af Brøndby Strand Planen stod på fra 1969-1974 og chefarkitekten hed Svend Høgsbro. Han byggede boligområdet med inspiration fra den

franske arkitekt Courbusie. Høgsbros vision var at byen af beton skulle stå helt rå og at beboernes egne parasoller, gardiner og planter dermed ville fungere som farveklatter på et nøgent lærred. De forskudte betonelementer skulle samtidig virke som udsmykning, så når solen ramte dem dansede skyggerne henover facaden. Svend Høgsbro var derudover meget opmærksom på, at der skulle være varierede boligtyper i Brøndby Strand. Dette resulterede i fire ens bebyggelser, langs Esplanadeparken, der indeholdt både højhuse, rækkehuse og 4-etagers huse i forskellige størrelser. Mellem de fire blokke skulle der ligge daginstitutioner, legepladser og grønne områder.

Drømmen om det gode liv

Der var store forventninger til de nye boliger i Brøndby Strand. Inde i København boede folk i alt for små lejligheder der var mørke, fugtige og usunde. De drømte om store og rummelige boliger, med moderne faciliteter som køleskab og opvaskemaskine. Derudover havde de et ønske om nem adgang til både natur og til København hvor mange gik på arbejde. Af andre bekvemmeligheder skulle der være plads til at parkere en bil og daginstitutioner samt indkøbsmuligheder

skulle være tæt på.

Alt dette indeholdt planen for Brøndby Strand.

Den totalplanlagte by indeholdt alle elementer for at beboerne kunne leve hele deres liv i bydelen uden at skulle forlade den. Fra vugge til grav sørgede bydelen for alle bekvemmeligheder, som f.eks. kirker, dagligvarebutikker, skoler og børneinstitutioner, samt foreninger, grønne områder og fritidstilbud.

I december 1969 var byggeriet af Brøndby Strand planen i fuld gang. Opførelsen skete på baggrund af et samarbejde mellem Brøndby Kommune og boligselskaberne KAB, DFB, PAB, Tranemosegård og BKB. Boligerne opførtes som montagebyggeri, det vil sige at alle bygningselementerne var fremstillet på forhånd på en fabrik. Når de kom ud til Brøndby Strand skulle de blot hejSES på plads af en kran.

Derfor gik byggeriet af Brøndby Strand planen vældig hurtigt. Allerede i foråret 1970 flyttede de første beboere ind i Tybjergparken og Albjergparken.

Den svære fødsel

De nye beboere i Brøndby Strand var begejstrede over de store lyse lejligheder. Dog var der langt mellem naboerne, da omkring halvdelen af lejlighederne stod

tomme. Dette skyldtes især at S-toget fra København og indkøbscenteret endnu ikke stod færdigt.

En ond cirkel truede. Blev lejlighederne ikke lejet ud, kunne boligselskaberne ikke betale deres termin. Satte man huslejen op for at dække for tabet af de tomme lejligheder, ville man få endnu sværere ved at leje dem ud. I stedet valgt man at sætte huslejen ned.

I påsken 1971 iværksatte boligselskaberne en reklamekampagne for at få lejere til Brøndby Strand, men det var først da S-toget kom til i 1972 at tilflytningen steg.

Først i 1987, altså 17 år efter de første beboere flyttede ind, var hele Brøndby Strand-bebyggelsen fuldt udlejet.

Børn og biler

"19 ½ min fra København til familiebyen Brøndby Strand". Sådan lød reklamen fra 1972. Brøndby Strand blev markedsført som en familieby, hvor børnene var i fokus. Her var legepladser, trafiksikre stier og daginstitutioner. I højhusenes nederste etage var der indrettet legerum, hvor husets yngste beboere kunne opholde sig alene og lege.

I 1960'erne var bilen så udbredt blandt den danske befolkning, at den måtte indtænkes i planlægningen af de nye boligområder. Man havde et ønske om at

separere trafikken, således at blød trafik som gående og cyklister blev adskilt fra hård trafik, bilister. I Brøndby Strand blev dette løst ved at hæve selve boligbebyggelsen til 1. sals niveau. På denne måde opnåede man en klar adskillelse af biler og fodgængere. Bilerne parkerede man i kælderen, og fodgængere bevægede sig på niveau med husene. Ideen var at man på denne måde kunne skabe et fredeligt område, hvor børn ikke var i fare for at blive kørt over, og hvor det var bekvemt at parkere sin bil.

Nutidens udfordringer

Dårligt image, en kombination af ressourcetsvage personer og antallet af beboere med anden etnisk baggrund end dansk var med til at vanskeliggøre Brøndby Strands sociale og kulturelle integration. Alt dette medførte, at området siden starten af 1990'erne har været med genstand for boligsociale indsatser. Først gennem Byudvalgets boligsociale indsats, dernæst som Kvarterløftsområde, i 2008 gennem projektet "Herfra og videre" og senest med "Grønby Strand" der er en kommende totalrenovering af området.

Tiltagene har skabt nye netværk, klubber og foreninger animeret til samarbejde mellem de lokale boligforeninger,

Brøndby Kommune og lokalområdet. Med det aktive og sprudlende foreningsliv er der skabt grundlag for, at Brøndby Strand efter mange års vanskelig omstilling kan genfinde sit fodfæste og belært af erfaringerne fra 1980'erne holdes der i dag nøje øje med betonen, og hele byggeriet har i dag en meget høj vedligeholdelsesstandard. Som en sidegevinst er både gennemsnitsindkomsten og beskæftigelsen steget, og i det hele taget er områdets image steget betydeligt.

Alt i alt er Brøndby Strand godt på vej!